

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Observ. in reliquum Cap. XX. circa Missionem in Possessionem ad
conservationem Rei litigiosæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

OBSERVATIONES in reliquam CAPUT XX.
circa Missionem in Possessionem ad conservati-
onem Rei litigiosa.

Hic occurrit Appendix, cujus mentionem inscriptio Capituli non facit. Argumentum magis convenit Capituli VI. in quo agitur de Contumacia, quam huic; nam Missio proposita, est poena Contumaciae: eam hic Autor collocavit, quia executionis species est; verum hac ratio eum non purgat; nam Regulae, per quas illam exponit, solius Contumaciae mentionem faciunt, nec recte poena a delicto separatur: praeterea, executio, de qua est agendum, est executio Sententiae, quae liti finem imponit; unde fit, ut eam non aggrediatur, nisi post expositam Sententiam. Aliud est praeterea hujus Appendixis vitium, cui inserviunt Regulae, circa Sequestrationem fundorum & fructuum; haec autem locum non habet, nisi pendente lite; nam fit ad conservationem rei litigiosae, quae talis esse definit per Sententiam definitivam. Praeterea, Sequestratio opponitur missioni in possessionem; haec enim datur Actori; illa fit in manu tertia: imò Sequestratio locum habet erga personas; nam puellae, mulieres conjugatae, pueri, sequestrantur in quibusdam Casibus; Missio autem in Possessionem non fit, nisi in bonis mobilibus aut immobilibus. Praeterea haec vitia ordinis, alia reperiuntur in Exceptionibus & in Replicationibus, quas in Regulis includere potuisset; ea observabuntur in discussione Regularum. Tredecim numero sunt, quarum Prima est Duodecima hujus Capituli, cujus omnes Regulae sub continuâ numerorum serie collocantur. Observare debuisset, primam Exceptionem in gratiam Beneficiorum litigiosorum introductam fuisse à Concilio Lugdunensi, ob hanc rationem, quod, cum Beneficia canonicè possideri nequeant sine Institutione Canonica, æquum non est, si Reus sit contumax, ut Actor, qui fortè legitimo Titulo caret, mittatur in Possessionem. Cujacius hoc notat, & probat in Titulo de eo, qui mittitur &c. Secunda, quae pertinet ad Reum contumacem, qui satisfacit, se adfuturum, & Causam defendendum, adjicere debuisset, eum non recipi, nisi intra annum: ad cujus expositionem circumstantiae, remittere potuisset ad Reg. XIX.

Decima-tertia supponit, Judicem mittere in Possessionem bonorum extra Territorium suum sitorum: Textus laudatus id probat.

Distinctio constituta Reg. XIV. & XV. inter Actionem Realem & Actionem Personalem, est justa, & constat in eo, quod, in hac, Actor mitti possit in Possessionem omnium bonorum Rei pro rata debiti: in Actione autem Reali, mittatur solum in Possessionem rei vindicatae, Cap. 5. ut lite non contest.

Reg. XVI. Argumento aliena est, quippe quae non loquatur de missionem in possessionem, sed de obligatione Clerici Beneficiati contumacis, ad satisfaciendum Creditoribus suis & fructibus sui Beneficii.

Regula XVII. non habet locum nisi in Casibus memoratis in Cap. 5. ut lite non cont. haec requirit discussionem summariam antè missionem in possessionem.

Suprà diximus, quae ratio habenda sit Regulae XVIII. quae indicat Textus sequestrationem praecipientes, cum timetur, ne fundi fructus-ve dissipentur. Doctrina Reg. XIX. atque Exceptionum & Replicationum ejus, ad tria reducitur, 1. cum missio in possessionem sit poena Contumaciae, nulla autem sit Contumacia, cum Citatus sistere se non potuit, neque per se ipsum, neque per Procuratorem; illa locum non habet in Casu absentiae iuste: 2. Si Contumax intra annum redierit & satisfacit, se in Judicio staturum, refundatque expensas, possessionem suam recuperat, à qua Actor repellitur: 3. Si missio in possessionem facta fuerit à Delegato Pontificis, redux Contumax non potest reintegrari, nisi à Pontifice, posito quod Delegatus defunctus sit.

Regula XX. Exceptionesque ejus ac Replicationes comprehendi possunt, sub hac observatione, Actorem in Possessionem missum ob Contumaciam Rei, verum & unicum Possessorem fieri, si anno integro perseveret in possessione; Reo autem non superest, nisi jus ad proprietatem: hoc autem locum habet, etiam si Actor per vim prohibitus fuisset, quominus realiter possideret; sed si possessio Actoris interrupta fuit, per reditum Rei intra annum, cautionem standi in Judicio & refusionem impensarum, hic possessionem recuperare debet: perinde est, si per hunc non steterit, quominus haec Conditiones impleat. Duæ posteriores Regulae loquuntur de duobus aliis remediis contra Contumaciam. Prima loquitur de Sequestratione, quam diximus nihil ferè commune habere cum missionem in possessionem ob Contumaciam Rei. Secunda, de cognitione Causae, inaudito Contumace: de his Casibus agitur in Cap. 5. de lite non contest. &c.

Cujacius eos omnes enumerat in expositione hujus Textus, item GONZALEZ.

OBSERVATIONES in CAP. XXI. circa
Compromissum.

In Decretalium Collectione Titulus de Arbitris collocatur eos inter, qui pertinent ad preparatoria Judiciorum, aut Res Judicis anteriores; & merito: nam per Compromissa obviam itur litibus, quos definiunt Judicia. Satius tamen esse putavit Autor rejicere materiam Compromissorum post Judicia, idcirco quod eundem effectum habeant, ac Judicia, controversias humanas sopiendo; ideòque haec vocat remedia Judicis similia. Idem sentit de Transactionibus, quas Collectores Decretalium Judicis praeferunt, de quibus disputatur in Capite sequenti, hujus Libri II. ultimo. Quae dicuntur hic, pertinent solum ad Compromissum Judicium, quo intelligitur illud, quod quibusdam personis à Partibus, quarum interest, electis, tribuit facultatem dirimendi controversias in eo expressas. Locus ubi hoc Argumentum tractat, eum ad hoc induxit. Quoad Compromissum Extrajudiciale, de eo loquitur Lib. III. Cap. X. REG. II. III. tale est illud, quo Collegia, quae concordare nequeunt, ad eligendum, conferendum, praesentandum, aut aliquid gravis momenti faciendum, aliquod è Membris suis, aliosve eligunt, ad faciendum Actum, cum promissione ratum habendi, quod factum fuerit. Jus loquitur solum de Casu Electionis, sed quod in eo dicitur, ad alios Casus extenditur.

Sub Tribus REGULIS comprehendit Doctrinam suam de Compromisso Judicario. Prima est; illud obligatorium esse, & dare Actionem & Exceptionem. Secunda: Partes teneri obtemperari Sententiae ab Arbitris lata. Utraque plures Exceptiones & Replicationes habet, sine quibus Argumentum clarius exponere potuisset ac debuisset, illud in aliquot Capitula dividendo; nempe, quinam Arbitri esse possint; quinam Arbitros eligere; quanam sint obligationes horum & illorum; quid per Compromissum intelligatur, & in eo contineatur: ductoque initio ab ultimo Capite, quod continet nomen, naturam, materiam & formam rei propositae, potuisset ac debuisset observare, Compromissum accepisse nomen à promissione, quae Partes spondent, se staturos Sententiae ab eis dictae, quos ad dirimendam controversiam elegerunt, & soluturos poenam, cui se subjiciunt, si recusaverint parere. Cum nomen è natura rei deductum sit, illud exponendo, hanc aperuisset. Quoad Materiam, dicendum erat, eam nihil aliud esse, quam Disceptiones, quas Partes conficere cupiunt, circa unum, aut plura negotia, sed quaedam negotia ob gravitatem suam Compromisso non esse obnoxia, Restitutionem in integrum, Matrimonium,

Libertate